

**FÖRENINGEN FÖR
FAMILJECENTRALERS
FRÄMJANDE**

Regionala kontaktpersonsdagar 21-22 oktober 2021

Inledning-presentation av styrelsen

FFFF:s regionala kontaktpersoner sågs i år för tolfte året. Precis som förra året bjöd vi i år in till två halvdagar via digitalverktyget zoom. Syftet med dagarna är att utbyta erfarenheter mellan de regionala nätverken, ge möjlighet till dialog mellan styrelsen och de regionala kontaktpersonerna samt stärka Familjecentralernas fortsatta utvecklingsarbete på lokal, regional och nationell nivå.

Årets dagar innehöll bland annat fortsatt arbete kring programteoriarbete. Vi har under tidigare RK-dagar arbetat med programteori och fått in en massa kloka inspel och material som sedan legat till grund i arbetet med uppföljning och utvärdering av familjecentral. Vi lyssnade också till Marianne Gabrielsson från Allmänna barnhuset "Tidigt stöd och separerade föräldrar - för barnets bästa"?

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

Fortsatt arbete kring programteoriarbete

Inledning

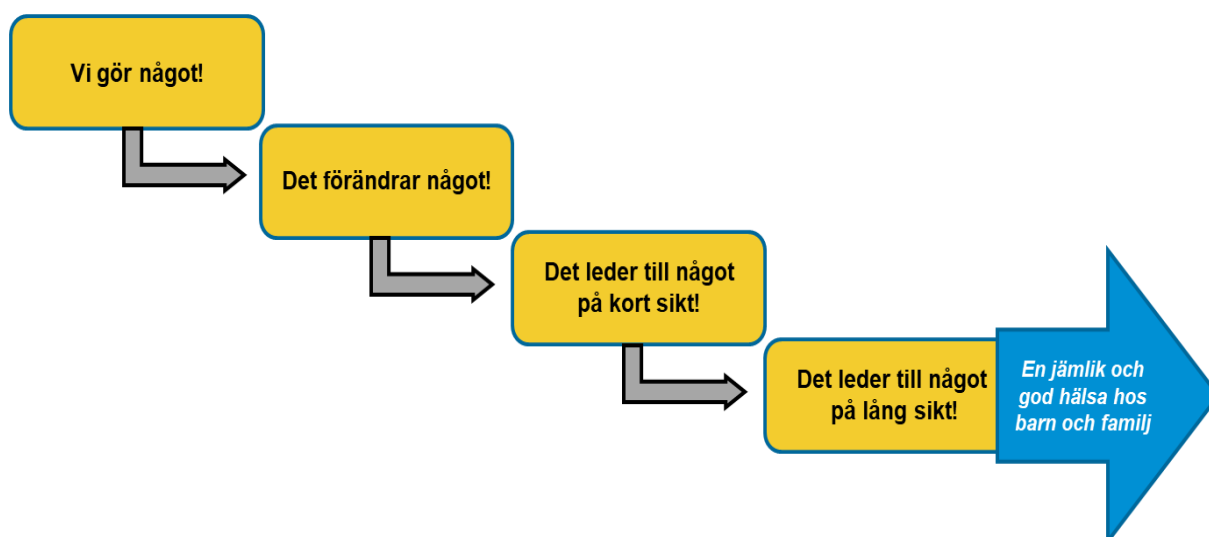
Efter inledningen och presentationsrundan startade Marie Cesares Olsson med en kort bakgrund om vad som hittills skett kring uppföljning och utvärdering gällande familjecentral. FFFF har sedan flera år tillbaka träffat och samtalat med nationella myndigheter, SKR (Sveriges kommuner och regioner), Stiftelsen Allmänna Barnhuset och universitet för att komma framåt i frågan om uppföljning och utvärdering av familjecentralsarbetet. Det har bland annat utmynnat i att FFFF startat ett arbete med programteori i syfte att få fram indikatorer för att kunna följa upp familjecentralens påverkan på barn och familjers hälsa och utveckling.

Vad är programteori?

Programteori är lista med tidpunkter eller aktiviteter (som ska följas), exempelvis en plan, ett schema, ett manus eller agenda. Teorin förklarar hur de här aktiviteterna hänger samman.

Utgångspunkt är att ett program (verksamhet) ska lösa ett problem.

En uppsättning antaganden om orsak och verkan som förklarar hur problemet kan lösas eller en situation förbättras.

Genom att använda programteori som metod får vi fram och förtydligar vad det är vi gör/erbjuder på familjecentralen och vad det genererar för förändring och effekt på kort respektive lång sikt.

**FÖRENINGEN FÖR
FAMILJECENTRALERS
FRÄMJANDE**

Vad har skett gällande programteoriarbetet?

Programteoriarbetet startade med familjecentralssamordnare i Region Örebro län för att därefter stämma av det första materialet vid FFFF regionala kontaktperson dagar (RK) 2019. Vid 2020 års RK-dagar arbetade vi med samverkan och tog fram underlag för vad familjecentralen löser som de fyra verksamheterna inte kan lösa var och en för sig samt vilka fördelar samlokaliseringen gör för barn och föräldrar men också ur ett verksamhetsperspektiv. Vi diskuterade också vilka verksamheternas och professionernas gemensamma uppdrag är på familjecentralen. Materialet från programteori arbetet tillsammans med material från ovanstående diskussioner har genererat att FFFF har sett över definitionen, syftet och det gemensamma uppdragen. De tidigare sex uppdragen har blivit elva. Det betyder att vi nu behöver arbeta med programteori igen för att ta reda på vad för konkret arbete, insatser, aktiviteter som erbjuds och samverkas kring på familjecentralen gällande följande uppdrag:

- stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter
- uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling
- erbjuda tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn
- stärka barns språkutveckling
- stärkt integration

Resultat och nästa steg

Sammanställningen av resultat visas i bifogad powerpointpresentation.

Nästa steg är att jobba igenom resultatet och de olika stegen. Den långsiktiga planen är att ta fram mått/indikatorer för respektive insats.

**FÖRENINGEN FÖR
FAMILJECENTRALERS
FRÄMJANDE**

Tidigt stöd Tidigt stöd och separerade föräldrar - för barnets bästa

Marianne Gabrielsson- Allmänna barnhuset

Mariannes intention med dagens föreläsning: "Tidigt stöd och separerade föräldrar - för barnets bästa" är att undersöka och diskutera tillsammans med oss om FC:s roll kring att förebygga och stötta föräldrar som har separerat eller tänker separera. Även vår roll i att förebygga att flera barn hamnar i kläm gällande vart deras problematik eller bekymmer hör hemma någonstans. Socialdepartementet gav ett uppdrag och utifrån det skapades samverkansteam för att motverka den kunskap vi har kring att barn far illa i konflikter mellan deras vårdnadshavare samt om föräldern eller båda föräldrarna inte kan vara känslomässigt närvarande för barnet utifrån separationen vilket påverkar detta barns mående som i sin tur påverkar utvecklingen. Vi vet också att långvariga, svåra vårdnadstvister är att likställa med barnmisshandel. Vi vet genom forskningen att föräldrar har en unik möjlighet att främja barns hälsa och utveckling. Detta gäller barnens olika arenor och interpersonella värld. För att illustrera detta skapades Preventionsstjärnan.

Proportionell universalism – att göra jämlikt är att göra olika. Vi behöver rikta våra resurser. Vissa behöver mer stöd än andra och det är en del i FC:s ansvar att fånga upp detta. Men vi behöver samtidigt ge det generella stödet som gagnar alla. Vi behöver verka generellt - selektivt - indikerat. De upptäckte i projektet att barn som hade föräldrar som separerat och som medförde konflikter hade många professionella kontakter. Många utav dessa utifrån somatiska besvär. Vi behöver samla kunskap och förståelse kring dessa fenomen och ge tillbaka till familjerna för att de ska kunna gå vidare med barnen i fokus. Vi får ta del av en film som skapats utifrån en Stjärnfamiljs separation som lyfte barnets röst samt vad faktiskt stöd och hjälp från en arena som FC betyder både på kort och lång sikt.

I en ny definition av föräldraskapsstöd är fokus på relationen mellan föräldrarna. Detta är ett fokus som ligger helt i linje med FC uppdrag. Där vi kan vara det mest tillgängliga stödet i att stärka eller bygga upp föräldrarelationen.

En ny lag skall också tillträda där Familjerätten åläggs att hålla i informationssamtal där kunskap skall förmedlas kring vad en vårdnadstvist är och innebär samt i linje med det erbjuda insatser istället för att gå till rätten. Vi fångar upp alla deltagares input gällande dessa frågor genom Mariannes två Menti frågor som redovisas separat.

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

Styrelsen har ordet

VP 2021

Åsa presenterar VP för 2021 och går igenom vad som genomförts och inte kunnat genomföras utifrån pandemin. Vi har inte kunnat vara utställare på Barnrättsdagarna och Värna våra yngsta eller delta på Almedalen men vi kommer att vara utställare på Socionomdagarna som går av stapeln i november.

Det strategiska nätverket där Göteborgs stad, Region Jönköping, Skåne Värmland och Örebro ingår har fortsatt sitt arbete kring bl.a. systematisk uppföljning. Det finns mer att läsa om det strategiska nätverket på vår hemsida *Strategisk regionsamverkan – Familjecentraler* och är det någon som är intresserad av att vara med så hör av er till info@familjecentraler.se

Att leda utan att vara chef

15-16 oktober genomfördes den första upplagan av utbildningen "Att leda utan att vara chef" på Hotel Post i Göteborg med 44 deltagare från åtta regioner.

Årets konferens

För tredje året planeras det för FC-konferens i Malmö. 2020 blev den inställd för pandemin, 2021 blev det en kortare variant digitalt MEN 2022 hoppas vi att alla ska kunna mötas i Malmö men vi får väl se.....

Kartläggning antal familjecentraler

Inför RK-dagarna har styrelsen bitt alla regionala kontaktpersoner att lämna in statistik över antal familjecentraler (FC) respektive familjecentralsliknande verksamheter (FCL) i respektive region utifrån den nya definitionen:

Med familjecentral menas *en samlokalisering* av mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med förebyggande verksamhet. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.*

Med familjecentralsliknande verksamhet menas *barnhälsovård samlokaliserad* med minst en kommunal verksamhet (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst). Familjecentralsliknande verksamhet kan också innehålla mödrahälsovård, barnhälsovård och minst en kommunal verksamhet (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst). Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.*

* Samlokalisering innebär att hela den ordinarie verksamheten som respektive part bedriver ska vara förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

Nedan följer en sammanställning av antalet familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter (okt 2021).

Antal familjecentraler & familjecentralsliknande verksamheter i Sverige 2021			
Region	FC	FCLV	
Blekinge	0	0	
Dalarna	7	2	
Gotland	0	0	
Gävleborg	7	3	
Halland	0	3	
Jämtland (Härjedalen)	15	0	
Jönköping	20	2	
Kalmar	16	0	
Kronoberg	5	3	
Norrbottn	3	0	
Skåne	30	8	
Stockholm (Storstockholm)	1	8	
Stockholm, Syd	14	2	
Stockholm, norr	1	12	
Södermanland	12	0	
Uppsala	11	0	
Värmland	14	0	
Västerbotten	11	1	
Västernorrland	1	3	
Västmanland	12	2	
Västra Götaland, Göteborg med kranskommuner	17	8	
Västra Götaland, Fyrbodals kommun	5	5	
Västra Götaland, Skaraborg	2	14	
Västra Götaland, Södra Älvsborg (Sjuhärad)	3	6	
Örebro	11	4	
Östergötland	0	21	
Summa	207	107	
Totalt FC/FCLV		314	

FÖRENINGEN FÖR FAMILJECENTRALERS FRÄMJANDE

VP 2022

Deltagarna delades in i mindre grupper som fick diskutera frågan om vad styrelsen bör prioritera att arbeta med under kommande verksamhetsår.

Följande kom upp i grupperna:

- Arbeta för/marknadsföra att det bör finnas en strategisk funktion som stödjer det lokala/regionala arbetet.
- Sätta FC på kartan genom att sprida kunskap/vikten att det finns.
- Samla erfarenheter under pandemin, hur har olika saker löst sig. Ta vara på positiva erfarenheter (handlingsplan)
- Erbjuder en årlig dag/halvdag riktad till chefer typ en introduktion för nya chefer
- Att leda utan att vara chef bör erbjudas återkommande
- Att RK-dagarna blir fysiska kanske varannan eller vart tredje år och där emellan två halvdagar eller heldag/per år digitalt. Kanske att RK på de digitala mötena får bjuda in kollegor som kan delta för att få ta del av kunskap och inspirations då det kan vara svårt att sprida allt som en får ta del under RK-dagarna
- Ge stöd till respektive FC-team för att återuppbygga verksamheten efter pandemin
- Stärka arbetet med att få en mer jämlik fördelning av familjecentralerna i hela landet.

Det nya normala, sammanställning av gruppdiskussion

Sammanställningen av resultat visas i bifogad powerpointpresentation

Avslutning

Styrelsen tackar för årets RK-dagar och en ny arbetsgrupp utsågs. Från styrelsen kommer Ulrika Heimer och Martina Larsson medverka och RK:arna blir Karin Alsing, Sjuhärad, Karin Nordén, Västernorrland, Karin Eriksson, Skåne och Pernilla Fors, Fyrbodal

FFFF styrelse

Åsa, Anna-Maria, Linda, Maria, Marie, Marie, Martina, Nina och Ulrika